

ANALIZA NOVIH ONLINE JAVNIH USLUGA UVEDENIH TIJEKOM COVID-19 KRIZE

Katuša, Josip

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:889344>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-20**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

**SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET**

ZAVRŠNI RAD

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA
PODUZEĆA IZ DJELATNOSTI
GRAĐEVINARSTVA**

Mentor:

mr. Ivana Perica

Student:

Josip Katuša

Split, rujan, 2020.

SADRŽAJ:

1. UVOD	1
1.1. Definicija problema	1
1.2. Cilj rada.....	1
1.3. Metode rada	1
1.4. Struktura rada	2
2. SADRŽAJ I STRUKTURA TEMELJNIH FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	3
2.1. Svrha, definicija i struktura temeljnih financijskih izvještaja.....	3
2.2. Bilanca	5
2.3. Račun dobiti i gubitka.....	8
2.4. Izvještaj o novčanim tokovima	9
2.5. Izvještaj o promjenama kapitala.....	10
2.6. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.....	11
2.7. Bilješke uz financijske izvještaje	11
3. OSNOVNI POSTUPCI ANALIZE FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA ...	12
3.1. Vertikalna analiza.....	14
3.2. Horizontalna analiza	14
3.3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja.....	14
3.3.1. Pokazatelji likvidnosti	15
3.3.2. Pokazatelji zaduženosti	17
3.3.3. Pokazatelji aktivnosti	17
3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti.....	18
3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti	19
3.3.6. Pokazatelji investiranja	20
4. KOMPARATIVNA ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH LISTANIH PODUZEĆA IZ DJELATNOSTI GRAĐEVINARSTVA.....	21
4.1. Analiza financijskih izvještaja za Dalekovod d.d.	21
4.1.1. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za poduzeće Dalekovod d.d.	24
4.2. Analiza financijskih izvještaja za Tehnika d.d.	26
4.2.1. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za poduzeće Tehnika d.d.....	29
4.3. Analiza financijskih izvještaja za Vodoprivreda Zagreb d.d.	31
4.3.1. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za poduzeće Vodoprivreda Zagreb d.d.	34
5. ZAKLJUČAK.....	37

LITERATURA	38
POPIS SLIKA I TABLICA	40
SAŽETAK	41
SUMMARY	41

1. UVOD

Analiza financijskih izvještaja poduzeća iz djelatnosti građevinarstva obradit će se u ovom završnom radu. U radu će se opisati sadržaj i struktura financijskih izvještaja te osnovni postupci analize financijskih izvještaja. Također, napraviti će se komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih listanih poduzeća iz djelatnosti građevinarstva.

1.1. Definicija problema

Problematika koju će rad istraživati je računovodstveni aspekt praćenja podataka objavljenih u financijskim izvještajima poduzeća iz djelatnosti građevinarstva čije dionice kotiraju na Zagrebačkoj burzi.

1.2. Cilj rada

Cilj završnog rada je analizirati podatke iz temeljnih financijskih izvještaja pa na osnovu analize ocijeniti poslovanje listanih poduzeća iz djelatnosti građevinarstva u Hrvatskoj. Napraviti će se analiza tri listana poduzeća sa Zagrebačke burze i ocijeniti kvaliteta njihova poslovanja na temelju dvije analize: horizontalne i financijskih pokazatelja poslovanja poduzeća.

1.3. Metode rada

Metode rada koje će se koristiti u završnom radu su:

- komparacija,
- analiza,
- sinteza,
- deskripcija i
- klasifikacija.

Metodom komparacije usporedit će se teorijski dio s rezultatima analize na praktičnom dijelu rada. Metoda analiza koristit će se za analizu temeljnih financijskih izvještaja kao i tehnike i postupci njihove analize u teoriji i praksi. Teorijski i praktični dio povezat će se metodom sinteze. Metodom deskripcije opisat će se temeljni pojmovi vezani uz financijske

izvještaje, a metodom klasifikacije napraviti će se sistematska i potpuna podjela tehnika i postupaka u analizi financijskih izvještaja.

1.4. Struktura rada

Završni rad sastoji se od pet poglavlja

U uvodnom, prvom, poglavlju iznijet će se definicija problema i ciljevi rada te metode koje će se koristiti u radu. Također, opisat će se i struktura rada. U drugom poglavlju analizirat će se sadržaj i struktura temeljnih financijskih izvještaja. U trećem poglavlju opisat će se osnovni postupci analize financijskih izvještaja, a u četvrtom poglavlju napraviti će se komparativna analiza financijskih izvještaja odabranih listanih poduzeća iz djelatnosti građevinarstva. U šestom, posljednjem, poglavlju iznijet će se zaključak završnog rada te će se dostaviti korištena literatura i popis slika i tablica.

2. SADRŽAJ I STRUKTURA TEMELJNIH FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Svrha, definicija i struktura temeljnih financijskih izvještaja

Poslovni subjekti sastavljaju i prezentiraju financijske izvještaje na kraju obračunskog razdoblja, tj. kalendarske godine.

Financijski izvještaji mogu se definirati kao „poslovni dokumenti kojima poduzeća daju informacije o rezultatima poduzetih poslovnih transakcija osobama i organizacijama izvan poduzeća, te korisnicima unutar poduzeća. Sastavljaju se na temelju knjigovodstvenih podataka. Financijski izvještaji moraju svim korisnicima osigurati informacije iz kojih će biti u stanju procijeniti iznos, vrijeme i izvjesnost potencijalnih novčanih primitaka, odnosno ocijeniti financijski položaj, profitabilnost i buduće prosperitet poduzeća.¹“

Temeljni financijski izvještaji, obveze sastavljanja, revidiranja i objavljivanja izvješća određena su *Zakonom o računovodstvu*. Financijske izvještaje može se razlikovati prema informacijama koje izvještaj pruža. Financijski izvještaji mogu pokazivati financijsku uspješnost poslovanja, položaj poduzeća i novčane tokove u poduzeću.

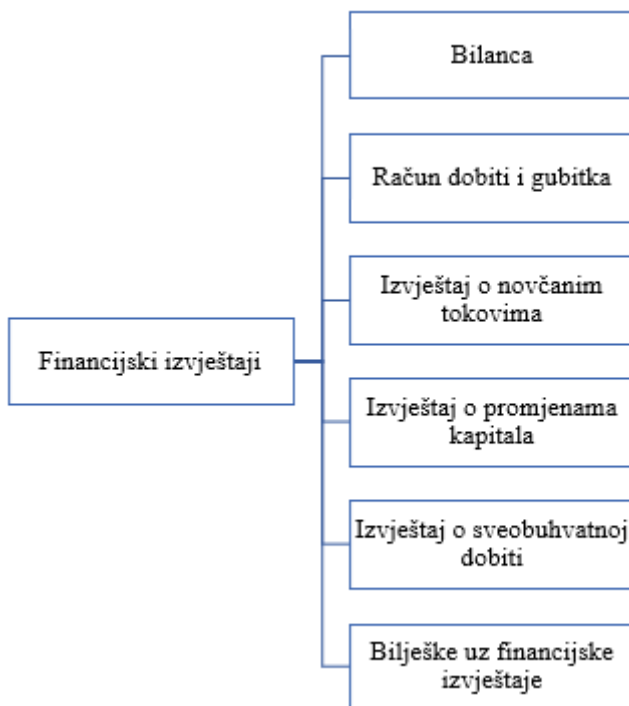
„Svi se financijski izvještaji nalaze u međuzavisnoj vezi i trebaju se promatrati zajedno. Postoje brojne vrste različitih financijskih odnosno računovodstvenih izvještaja koji se koriste uglavnom za potrebe internog izvještavanja unutar poduzeća.²“ Postoji pet osnovnih vrsta financijskih izvještaja (slika 1.). Temeljni financijski izvještaji obuhvaćaju³:

- bilancu,
- izvještaj o novčanim tokovima
- izvještaj o promjenama kapitala,
- račun dobiti i gubitka i
- bilješke uz financijske izvještaje.

¹ Belak V.(2004) : Analiza poslovne uspješnosti, RRiF-plus d.o.o, Zagreb, str. 18

² Varović, M.; Volarević, H. (2013): Osnove računovodstva, MATE d.o.o, Zagreb, str. 122

³ Ibidem, str. 122

Slika 1. Sastavnice temeljnih financijskih izvještaja

Izvor: Izrada autora

Najvažnija kvalitativna obilježja financijskih izvještaja su:

- važnost,
- razumljivost,
- usporedivost i
- pouzdanost.

„S obzirom da utječu na donošenje poslovnih odluka, financijske informacije moraju biti dovoljno jasne. Bitno je da su pouzdane i da vjerno prikazuju stvarno stanje. Veoma je važna mogućnost komparacije financijskih izvještaja poduzeća između više poslovnih godina, kao i usporedivost s financijskim izvještajima drugih poduzeća u istom obračunskom razdoblju.“⁴

⁴ Varović, M.; Volarević, H. (2013): Osnove računovodstva, MATE d.o.o, Zagreb, str. 122

2.2. Bilanca

„Bilanca predstavlja sustavni pregled imovine, kapitala i obveza poduzetnika na određeni datum. S obzirom na to da daje pregled stanja na određeni datum, bilanca se naziva statičkim financijskim izvještajem.⁵“

Kapital i obveze predstavljaju pasivu bilance, a imovine predstavljaju aktivu. Imovina poduzeća mora biti jednaka njezinim izvorima, odnosno, aktiva mora biti jednaka pasivi.

Imovina, kapital i obveze u bilanci se klasificiraju prema pojavnom obliku i vijeku upotrebe. Sukladno tome, ako se uzme u obzir načelo bilančne ravnoteže i koristeći dva kriterija za klasifikaciju imovine, obveza i kapitala u bilanci, dobit će se bilančna struktura koja je standardna (tablici 1.).

Tablica 1. Standardna struktura bilance

AKTIVA	PASIVA
A. POTRAŽIVANJE ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A. KAPITAL I PRIČUVE
B. DUGOTRAJNA IMOVINA:	1. Upisani temeljni kapital
1. Nematerijalna imovina	2. Upisani, a neupisani temeljni kapital
2. Materijalna imovina	3. Premija na emitirane dionice
3. Dugotrajna financijska imovina	4. Pričuve
4. Dugotrajna potraživanja	5. Zadržana dobit (preneseni gubitak)
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA:	6. Dobit ili gubitak tekuće godine
1. Zalihe	B. DUGOROČNA REZERVIRANJA
2. Kratkotrajna potraživanja	C. DUGOROČNE OBVEZE
3. Kratkotrajna financijska imovina	D. KRATKOROČNE OBVEZE
4. Novčana sredstva	E. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA
D. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	F. UKUPNA PASIVA
E. UKUPNO AKTIVA	G. IZVANBILANČANI ZAPISI
F. IZVANBILANČANI ZAPISI	

Izvor: Perkušić, D. (2016): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu, Split, str. 37

⁵ Varović, M.; Volarević, H. (2013): Osnove računovodstva, MATE d.o.o, Zagreb, str. 122

„Imovina predstavlja ukupnu vrijednost resursa kojima poduzetnik raspolaže i njima se koristi s ciljem ostvarenja gospodarske aktivnosti. Razlikuju se dugotrajna (fiksna, stalna) i kratkotrajna imovina (tekuću, obrtnu).⁶“ Tri uvjeta se moraju ispuniti da se nešto prizna kao imovina, a to su⁷:

- očekuju se određene ekonomske koristi,
- pouzdanu mjerljivu vrijednost i
- ekonomski resurs koji je pod kontrolom kompanije.

Postoji nekoliko oblika imovine:

- novac,
- fizički ili materijalni oblik ,
- obračunati prihodi i plaćeni troškovi i
- potraživanje ili prava.

Ako se imovina u razdoblju dužem od godine dana pretvori u novac zove se dugotrajna imovina. Odnosno, to je imovina koja se u jednom poslovnom ciklusu neće potrošiti. Podjela dugotrajne imovine je:

- nematerijalna (izdaci za istraživanje i razvoj, patentni, licencije, robne i uslužne marke..)
- materijalna (zemljišta i građevinski objekti, postrojenja, oprema, alati, pogonski inventar...)
- financijska (dionice, ulaganja u dugotrajne vrijednosne papire ...) i
- potraživanja (potraživanja od poduzetnika, od povezanih društva...).

„Kratkotrajna imovina je ona imovina za koju se smatra da će se potrošiti, odnosno da će promijeniti svoj oblik u novac u periodu kraćem od jedne godine.⁸“ Može se podijeliti na:

- zalihe (sirovina i materijali, rezervni dijelovi, trgovačka roba...),
- potraživanja (od kupca, za kamate, od države...),
- financijska imovina (mjenice, kratkoročni zajmovi, čekovi ...) i
- novac (devizni račun, transakcijski račun, blagajna.....).

⁶ Perkušić, D. (2016): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu, Split, str. 37

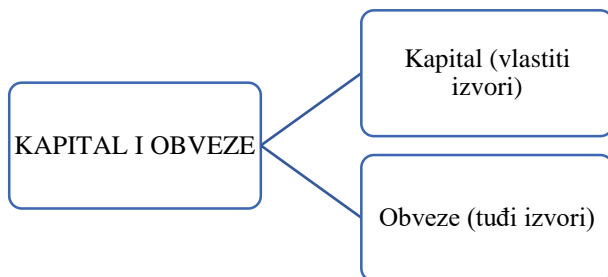
⁷ Ibidem, str. 40

⁸ Ibidem, str. 40

Kapital i obveze sastavni je dio pasive bilance (slika 2.). „Izvori imovine (pasiva) klasificiraju se na tuđe i vlastite izvore i pokazuju način financiranja poduzeća. Dio imovine poduzeća koji je financiran od strane vlasnika naziva se kapital, a dio imovine financiran od kreditora, dobavljača i ostalih poslovnih partnera naziva se obveza.⁹“

Klasifikacija pasiva može se napraviti iz dva načela:

- rastuće ročnosti – u bilanci se iskazuju pozicije pasive, a počinju od stavki koje dospiju u kraćem roku u odnosu na stavke dužeg dospijeca i
- opadajuće ročnosti – pozicija se iskazuje tako što počinje od kapitala (trajnog izvora), a onda dugoročne obveze i kratkoročne.

Slika 2. Pasiva bilance

Izvor: Izrada autora

Podjela obveza može biti na kratkoročne i dugoročne. U dugoročne obveze svrstavaju se emitirane obveznice, primljeni dugoročni zajmovi i dr., a kratkoročne obveze mogu se podijeliti prema dobavljačima, zaposlenicima, državi i dr. Kapital može biti temeljni kapital, zadržana dobit, rezerve, gubitak ili dobit poslovne godine i dr.

⁹ Perkušić, D. (2016): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu, Split, str. 38

2.3. Račun dobiti i gubitka

„Račun dobiti i gubitka je financijski izvještaj koji pokazuje uspješnost poslovanja poduzeća kroz određeno vremensko razdoblje te sadrži prikaz svih prihoda i rashoda te ostvarenog financijskog rezultata u određenom obračunskom razdoblju.¹⁰“ Također, račun dobiti i gubitka pokazuje je li neko poduzeće u određenom razdoblju bilo profitabilno ili ne.

„Prihodi se mogu definirati kao povećanje ekonomskih koristi tijekom obračunskog razdoblja u obliku priljeva novca ili povećanja imovine ili smanjenja obveza. Prihodi su vrijednost prodanih dobara i usluga koje su iskazane kroz obračunsko razdoblje. Povećanjem prihoda utječe se na povećanje kapitala.¹¹“

Račun dobiti i gubitka sastoji se od prihoda i rashoda prikazanih u jednom obračunskom razdoblju. U pogledu prihoda, račun dobiti i gubitka pokazuje poslovne prihode, financijske prihode te ukupne prihode i druge relevantne podatke. Rashodi se sastoje od poslovnih i financijskih rashoda i naposljetku ukupnog rashoda u promatranom obračunskom razdoblju. Također, račun dobiti i gubitka sastoji se i od izvještaja o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti koji također sadrži svoje pokazatelje.

„Suprotno od prihoda su rashodi, a pojavljuju se u obliku povećanja obveza ili smanjenja imovine, a kao rezultat javi se smanjenje vlasničkog kapitala. Sukladno tome, može se reći da su rashodi troškovi sadržani u prodanim proizvodima i uslugama koji uključuju: plaće zaposlenika, najamnine, troškove usluga, amortizacije, kamata i dr.¹²“

Razlikuju se dvije vrste rashoda¹³:

- financijski rashodi (posljedica korištenja tuđih novčanih sredstava) i
- poslovni rashodi (posljedica obavljanja glavne djelatnosti poduzeća.

Troškovi poslovanja su primjer poslovnih rashoda, a oni mogu biti troškovi na materijalne, sirovine, materijali, energija, usluge prijevoza, rezervni dijelovi, energija, prijevozne usluge, porezi i plaće, osiguranja, amortizacija...), nabavni troškovi i dr. Financijski rashodi su kamate

¹⁰ Račun dobiti i gubitka, [Internet], raspoloživo na: <http://www.efos.unios.hr/>, [20.8.2020]

¹¹ Ibidem.

¹² Ibidem.

¹³ Žager K, Mamić Sačer I, Sever S, Žager L.(2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o. Zagreb, str. 72

na kredite, gubici od prodaja dionica, tečajne razlike koje su negativne, vrijednosna usklađivanja financijske imovine i dr.

Ako je neko poduzeće tijekom jednog obračunskog razdoblja imalo veće prihode od rashoda kaže se da je to poduzeće ostvarilo dobit, a ako su rashodi veći od prihoda, poduzeće je onda poslovalo u gubitku u obračunskom razdoblju koje se promatralo. Svakom poduzeću je u cilju da su mu prihodi veći od rashoda jer poduzeće tako pokazuje stabilnost i uspješnost svog poslovanja.

2.4. Izvještaj o novčanim tokovima

Izvještaj o novčanim tokovima prikazuje novčani tijek od poslovnih aktivnosti koje uključuje npr. novčane primitke od kupaca, od osiguranja, od povrata poreza itd. Osim toga, izvještaj prikazuje i novčani tijek od investicijskih aktivnosti koje uključuju primitke od prodaje imovine, od prodaje vlasničkih i dužničkih instrumenata, primitci od kamata, dividendi itd. Izvještaj još prikazuje i novčani tijek od financijskih aktivnosti kao što su primitci od izdavanja vlasničkih i dužničkih financijskih instrumenata, primitci od glavnice kredita, zadužnica, pozajmica itd. Odnosno ovaj izvještaj prikazuje priljev i odljev novčanih ekvivalenata.

Svrha izvještaja o novčanim tokovima¹⁴:

- procjena sposobnosti da poduzeće ostvari čisti novčani budući tok,
- mogućnost ocjene sposobnosti poduzeća da ispunji svoje obveze, isplati dividende te da se ocjene potrebe vanjskog financiranja poduzeća,
- mogućnost ocjene uzroka zbog kojih se razlikuje neto dobit od čistog novčanog toka te da omogući spajanje novčanog primitka i novčanog izdatka i
- mogućnost procjene učinaka novčanog toka te raznih financijskih i investicijskih aktivnosti za vrijeme razdoblja na financijski položaj poduzeća.

¹⁴ Perčević, H. (2015): Izvještaj o novčanim tokovima, EFZG, [Internet], raspoloživo na, <http://www.efzg.unizg.hr/>, (8.9.2020)

„Poslovne aktivnosti su glavne i druge aktivnosti poduzetnika, osim investicijskih i financijskih aktivnosti. Novčani tokovi od poslovnih aktivnosti proizlaze iz transakcija i drugih poslovnih događaja koji značajno utječu na dobit ili gubitak.¹⁵“

„Investicijske aktivnosti prikazuju stjecanje i otuđivanje dugotrajne imovine i drugih ulaganja koja nisu uključena u novčane ekvivalente. U ovu vrstu aktivnosti svrstavaju se samo oni izdatci koji dovode do priznavanja imovine u bilanci.¹⁶“

„Financijske aktivnosti su aktivnosti koje imaju za posljedicu promjenu veličine i sastava glavnice i dugova subjekta, a to uključuje emisija i otkup vlastitih dionica, isplata dividendi, zaduživanje subjekta (kredit, emisija obveznica) i povrat dugova subjekta, kapital i dugoročne obveze.¹⁷“

Izvještaji o novčanim tokovima sastavljaju se indirektnom i direktnom metodom. Direktnom metodom se objavljuju osnovne skupine bruto novčanih primitaka i izdataka te pružaju podaci korisni za evaluaciju nadolazećih novčanih tokova. Indirektna metoda svodi se na novčani tok od poslovnih aktivnosti.

2.5. Izvještaj o promjenama kapitala

Kako se kapital mijenja u jednom obračunskom razdoblju prikazan je u izvještaju o promjenama kapitala. „Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje sva konta kapitala koji utječu na konačno stanje kapitala uključujući pri tom obične dionice, neto dobit, uplaćeni kapital i dividende.¹⁸“

Izvještaj o promjenama kapitala sadrži promjene¹⁹:

- zarađenog i uloženog kapitala i
- direktne promjene u kapitalu.

¹⁵ Perkušić, D. (2016): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu, Split, str. 77

¹⁶ Perčević, H. (2015): Izvještaj o novčanim tokovima, EFZG, [Internet], raspoloživo na, <http://www.efzg.unizg.hr/>, (8.9.2020)

¹⁷ Perčević, H. (2015): Izvještaj o novčanim tokovima, EFZG, [Internet], raspoloživo na, <http://www.efzg.unizg.hr/>, (8.9.2020)

¹⁸ Alpha Capitals: Izvještaj o promjenama kapitala, [Internet], raspoloživo na: <https://alphacapitalis.com/glossary/racun-dobiti-i-gubitka/>, [22.8.2020]

¹⁹ Perkušić, D. (2016): Osnove računovodstva, Sveučilište u Splitu, Split, str. 88

2.6. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti

Pojam koji povezuje sve kapitalne promjene za vrijeme jednog obračunskog razdoblja, a koje su se javile iz transakcija i drugih događaja naziva se izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.²⁰ Također, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti daje prikaz svih komponentni dobiti ili gubitka te komponente ostale sveobuhvatne dobiti. „Izvještaj pokazuje prihode, rashode i financijski rezultat u određenom razdoblju, a samim time i učinkovitost poslovanja društva.²¹“

Izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti sastoji se od dva izvještaja:

- izvještaj o dobiti i
- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti.

2.7. Bilješke uz financijske izvještaje

„Bilješke uz financijske izvještaje sadrže dodatne i dopunske informacije koje nisu prikazane u ostalim godišnjim izvještajima.

U bilješkama prema MRS-u 1 objavljuju se²²:

- informacije kojih nema u financijskim izvještajima,
- informacije o temelju za sastavljanje izvještaja i
- specifične primijenjene računovodstvene politike.

²⁰ Varović, M.; Volarević, H. (2013): Osnove računovodstva, MATE d.o.o, Zagreb, str. 145

²¹ Alpha Capitals: Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, [Internet], raspoloživo na: <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti/>, [21.8.2020]

²² Ibidem, str. 88

3. OSNOVNI POSTUPCI ANALIZE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Za opstanak i razvijanje nekog poduzeća potrebno je upravljati njegovim poslovanjem i razvojem, odnosno potrebno je napraviti analizu poslovanja poduzeća.

„Analiza financijskih izvješća najvažniji je dio cjelokupne analize poslovanja društva. U vrijeme donošenja godišnjih temeljnih financijskih izvješća javlja se pojačan interes za analizom tih izvješća.²³“ Poslovanje poduzeća u prethodnom obračunskom razdoblju dobije se financijskom analizom. Preduvjet racionalnom upravljanju poslovanja i razvoja dobije se financijskom analizom.

„Analiza financijskih izvještaja osim analize povijesnih podataka teži i ka budućnosti, osobito naglašavanju onih dijelova poslovanja koji su usmjereni prema sigurnosti i uspješnosti poslovanja. Prilikom pružanja potrebnih informacija donositeljima odluka naglasak moramo dati na pravovremenost potrebne informacije, dok manje treba staviti naglasak na preciznost.²⁴“

Svrha analize financijskih izvještaja unutar analize poduzeća je detaljno proučiti poslovanje neke kompanije zadnjih nekoliko godina. To pretpostavlja interpretaciju ključnih stavki unutar bilance, računa dobiti i gubitka i izvještaja o novčanom toku. Ključni podaci koji stvaraju sliku o poduzeću su²⁵:

- način financiranja poduzeća (vlastitim sredstvima ili zaduživanjem),
- likvidnost poduzeća (je li radni kapital na zadovoljavajućoj razini),
- učinkovitost „okretanja“ svojih resursa i
- profitabilnost poslovanja i drugi pokazatelji.

²³ Vukoja, B. (2010): Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, [Internet], raspoloživo na: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf>, [8.9.2020]

²⁴ Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 1

²⁵ Financijski klub: Uvod u analizu financijskih izvještaja (2012), [Internet], raspoloživo na: <http://finance.hr/>, [23.8.2020]

Sredstva i postupci za analizu financijskih izvještaja koji se koriste su ²⁶:

- strukturni financijski izvještaji,
- komparativni financijski izvještaji (omogućuju praćenje promjena kroz više obračunskih razdoblja),
- analiza pomoću financijskih pokazatelja,
- praćenje promjena pomoću raznih indeksa (baznih i verižnih) i
- specijalna analiza izvještaja.

Komparativni financijski izvještaj koristi se kod horizontalne analize, vertikalna analiza je za strukturne izvještaje, a financijski pokazatelji primjenjuju se kao pojedinačni pokazatelji (skupine pokazatelja, zbrojni pokazatelji, sustavi pokazatelja), slika 3.

Slika 3. Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja

Izvor: Izrada autora

²⁶ Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 1

3.1. Vertikalna analiza

„U strukturnim financijskim izvještajima elementi financijskih izvještaja izraženi su u postocima. Strukturni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu vertikalne analize.²⁷“ Kada se žele usporediti podaci u jednoj godini iz financijskih izvještaja koristi se vertikalna analiza. Kod vertikalne analize izjednačavaju se pozicije bilance aktive i pasive sa 100 te se promatra struktura njihovih pozicije koje se izražavaju u postotku. „Također, kod računa dobiti i gubitka prihod od prodaje izjednačava se sa 100, a ostalim pozicijama dodjeljuje se koeficijent ovisno u kojem postotku sudjeluju u prihodu od prodaje. Strukturni financijski izvještaji vrlo su korisni kod uspoređivanja s konkurentima te za uspoređivanje podataka jednog poduzeća u uvjetima inflacije.²⁸“

3.2. Horizontalna analiza

„Komparativni financijski izvještaji služe kao podloga za provedbu horizontalne analize, odnosno omogućuju sagledavanje promjena u toku vremena (više obračunskih razdoblja). Iz toga proizlazi da se mora raspolagati s podacima za minimalno dvije godine. Najčešće se jedna godina uzima kao baza, a ostale se razmatraju u odnosu na nju.²⁹“ Horizontalna analiza se koristi za praćenje promjena pozicija u financijskim izvještajima. Na temelju tih promjena prati se uspješnost i sigurnost poslovanja poduzeća. Tablice koje su zasnovane na baznom indeksu koriste se kod horizontalne analize. Kako bi se zapazila tendencija prilikom analize je potrebno uzeti duže vremensko razdoblje. Uzima se minimalno 4 godine.

3.3. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Pokazatelji analize financijskih izvještaja su racionalni brojevi koji prikazuju uspješnost poslovanja poduzeća stavljajući u odnos određene veličine. Iz temeljnih financijskih izvještaja koriste se podaci za izračunavanje pokazatelja (bilanca, račun dobiti i gubitka, izvješća o novčanim tokovima).

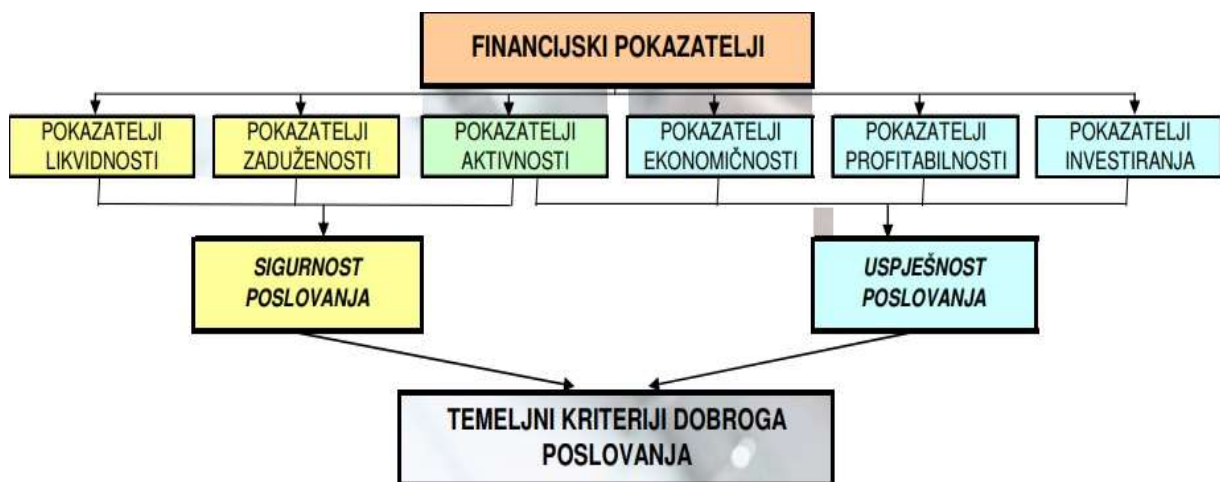
²⁷ Šarlija, N. (2009): Financijska analiza, Predavanja za kolegij 'Financijski management za poduzetnike I', Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, str. 1

²⁸ Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 2

²⁹ Šarlija, N. (2009): Financijska analiza, Predavanja za kolegij 'Financijski management za poduzetnike I', Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, str. 1

„Svrha formiranja i računanja financijskih pokazatelja je stvaranje informacijske podloge potrebne za donošenje određenih odluka. Pokazatelji kao informacije za upravljanjem poduzećem, za odlučivanje u poduzeću, čine vezu između empirizma i racionalizma kao temeljnih izvora spoznaje.³⁰“ Koji će se pokazatelj odabrati ovisi o odluci koju treba donijeti.

Pokazatelji koji se koriste kod analize financijskih izvještaja su pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja.

Slika 4. Temeljni kriteriji dobrog poslovanja

Izvor: Kovačević, S. (2018): Ekonomski pokazatelji poslovanja na primjeru logističkog poduzeća, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, str. 36

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

„Pokazatelj likvidnosti (engl. *liquidity ratios*) mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Predstavlja sposobnost nesmetanog toka bitnih čimbenika u poslovnom procesu, te njihovo pretvaranje u materijalne oblike, odnosno materijalnih u novčane oblike.³¹“

„Pokazatelji likvidnosti značajni su financijskim managerima koji donose odluke vezane za

³⁰ Osmanagić Bedenk, N. (1993): Potencijali poduzeća : Analiza i dijagnoza potencijala u poslovanju poduzeća, ALINEA, Zagreb, str. 88.

³¹ Kovačević, S. (2018): Ekonomski pokazatelji poslovanja na primjeru logističkog poduzeća, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, str. 21

podmirivanje obveza prema dobavljačima, kreditorima, državi, ali su također značajni i samim kreditorima i dobavljačima.³² Sukladno tome, pokazatelji likvidnosti koji se najviše koriste su (tablica 2.):

- koeficijent trenutne likvidnosti,
- koeficijent ubrzane likvidnosti,
- koeficijent tekuće likvidnosti,
- koeficijent financijske stabilnosti i
- neto obrtni kapital.

Tablica 2. Pokazatelji likvidnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent trenutne likvidnosti	Novac	Kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	Novac + potraživanja	Kratkoročne obveze
Koeficijent tekuće likvidnosti	Kratkotrajna imovina	Kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	Dugotrajna imovina	Kapital + dugoročne obveze

Izvor: Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 3

Pokazatelj likvidnosti najvišeg stupnja je koeficijent tekuće likvidnosti zbog toga što u odnos dovodi potrebe i pokriće za kapitalom u roku od godine dana. „Ovaj pokazatelj mjeri sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze. Koeficijent ubrzane likvidnosti izuzima zalihe iz izračuna i stoga je precizniji kao mjerilo likvidnosti; govori o tome da li poduzeće ima dovoljno kratkoročnih sredstva da podmiri dospjele obveze a bez prodaje zaliha.³³ „Smanjenje pokazatelja financijske stabilnosti je pozitivna tendencija, jer to znači da se sve veći dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora financiranja čime se stvaraju pretpostavke za financijsku stabilnost promatranog poduzeća.³⁴“

³² Kovačević, S. (2018): Ekonomski pokazatelji poslovanja na primjeru logističkog poduzeća, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, str. 22

³³ Varga, M.(2010): Modeliranje poslovnih potprocesa i analiza podataka u računovodstvu, Tehnički glasnik, Vol. 4 br. 1- 2, str. 5

³⁴ Vukoja, B. (2010): Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, [Internet], raspoloživo na: <http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf>, [8.9.2020]

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Koliko je poduzeće financirano iz tuđih izvora utvrđeno je pokazateljem zaduženosti (engl. *leverage ratios*). Pokazatelj zaduženosti pokazuje putove i strukturu kapitala kojima poduzeće financira svoju imovinu.

Pokazatelji zaduženosti koji se najviše koriste su pokazatelj (tablica 3.):

- zaduženosti,
- vlastitog financiranja,
- financiranja,
- pokrića kamata,
- stupanj pokrića I i II.

Tablica 3. Pokazatelji zaduženosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Pokazatelj zaduženosti	Ukupne obveze	Ukupna imovina
Pokazatelj vlastitog financiranja	Kapital	Ukupna imovina
Koeficijent financiranja	Ukupne obveze	Kapital
Pokriće troškova kamata	Dobitak prije poreza i kamata	Godišnji troškovi kamata
Stupanj pokrića I	Vlastiti kapital	Dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	Vlastiti kapital + dug. tuđi kapital	Dugotrajna imovina

Izvor: Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 3

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Brzina cirkulacije imovine prikazana je pokazateljem aktivnosti (engl. *activity ratios*). „Visok iznos akumulirane amortizacije u odnosu prema iskazanoj dugotrajnoj imovini može biti indikator zastarjelosti i potrebe unapređenja, a značajan porast stanja novca može sugerirati

da je sredstava previše. Pokazatelji aktivnosti izražavaju, u različitim oblicima, relativnu veličinu kapitala koja podržava obujam poslovnih transakcija.³⁵

Pokazatelji aktivnosti koji su najviše u upotrebi su (tablica 4.)³⁶:

- koeficijent obrtaja ukupne imovine,
- koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine i
- koeficijent obrtaja potraživanja .

Tablica 4. Pokazatelji aktivnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	Ukupni prihod	Ukupna imovina
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	Ukupni prihod	Kratkotrajna imovina
Koeficijent obrtaja potraživanja	Prihod od prodaje	Potraživanja od kupca

Izvor: Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 3

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Odnos prihoda i rashoda prikazan je pokazateljem ekonomičnosti. Temeljem izvještaja računa dobiti i gubitaka izračunavaju se pokazatelji.

Pokazatelji ekonomičnosti koji se najčešće koriste su (tablica 5.):

- ekonomičnost ukupnog poslovanja,
- ekonomičnost poslovanja (prodaje),
- ekonomičnost financiranja i
- ekonomičnost izvanrednih aktivnosti.

³⁵ Šarlija, N. (2009): *Financijska analiza*, Predavanja za kolegij 'Financijski management za poduzetnike I', Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek, str. 7

³⁶ Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 3

Tablica 5. Pokazatelji ekonomičnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	Ukupni prihodi	Ukupni rashodi
Ekonomičnost prodaje	Prihodi od prodaje	Rashodi od prodaje
Ekonomičnost financiranja	Financijski prihodi	Financijski rashodi
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	Izvanredni prihodi	Izvanredni rashodi

Izvor: Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 3

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

„Profitna marža, rentabilnost ukupne imovine (ROA) i rentabilnost vlastitog kapitala (ROE) pokazan je pokazateljem profitabilnosti (engl. *profitability ratios*). Pokazatelji profitabilnosti izračunavaju se na bruto i neto profitnoj marži odnosno temeljem dobiti prije i nakon oporezivanja.³⁷“

Pokazatelji profitabilnosti koji se najviše koriste su (tablica 6.):

- neto/bruto profitna marža
- neto/bruto rentabilnost imovine i
- rentabilnost vlastitog kapitala.

Tablica 6. Pokazatelji profitabilnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Neto/bruto profitna marža	Neto/bruto dobit	Ukupni prihodi
Neto/bruto rentabilnost imovine	Neto/bruto dobit	Ukupna imovina
Rentabilnost vlastitog kapitala	Neto dobit	Vlastiti kapital

Izvor: Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 3

³⁷ Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 3

3.3.6. Pokazatelji investiranja

Koliko je uspješno ulaganje u dionice poduzeća pokazuju pokazatelji investiranja (eng. *investibility ratios*). „Osim financijskih izvještaja, za izračunavanje ovih pokazatelja potrebni su i podaci dionicama, posebice broj dionica i njihova tržišna vrijednost.³⁸“

Najviše se koriste sljedeći pokazatelji investiranja (tablica 7.):

- dobit po dionici,
- dividenda po dionici,
- odnos cijene i dobiti po dionici,
- odnos isplate dividendi,
- rentabilnost dionice i
- dividendna rentabilnost dionice.

Tablica 7. Pokazatelji investiranja

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Dobit po dionici	Neto dobit	Broj dionica
Dividenda po dionici	Dio neto dobiti namijenjen za dividende	Broj dionica
Odnos cijene i dobiti po dionici	Tržišna cijena dionice	Dobit po dionici
Odnos isplate dividendi	Dividenda po dionici	Dobit po dionici
Rentabilnost dionice	Dobit po dionici	Tržišna cijena dionice
Dividendna rentabilnost dionice	Dividenda po dionici	Tržišna cijena dionice

Izvor: Šlibar, D. (2010): Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 3

³⁸ Mesarić, P. (2009): Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja – istraživački rad, Financijski klub, Zagreb, str.8

4. KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA ODABRANIH LISTANIH PODUZEĆA IZ DJELATNOSTI GRAĐEVINARSTVA

U ovom poglavlju bit će analizirana odabrana listana poduzeća iz djelatnosti građevinarstva sa sjedištem u RH. Poduzeća nad kojima će se provesti komparativna analiza financijskih izvještaja u razdoblju od tri godine i to od 2017.- 2019. godine su:

- Dalekovod, dioničko društvo za inženjering, proizvodnju i izgradnju (DLKV),
- TEHNIKA dioničko društvo za graditeljstvo, inženjering, proizvodnju i trgovinu (THNK) i
- VODOPRIVREDA ZAGREB dioničko društvo (VDZG).

4.1. Analiza financijskih izvještaja za Dalekovod d.d.

Kod komparativne analize financijskih izvještaja za Dalekovod d.d. napraviti će se horizontalna analiza za 2017., 2018. i 2019. godinu. S time da će se prilikom izračuna jedna godina uzeti kao bazna. Prikazat će se apsolutne i relativne promjene, odnosno relativni iznosi, odnosno, postotci povećanja/smanjenja pojedinih stavki u 2018. u odnosu na 2017., te 2019. u odnosu na 2018. Napraviti će se analiza bilance te račun dobiti i gubitka.

Tablica 8. Analiza bilance za poduzeće Dalekovod d.d. od 2017.-2019.

BILANCA	2017.	2018.	2019.	Apsolutna promjena 2018/2017	Relativna promjena 2018/2017	Apsolutna promjena 2019/2018	Relativna promjena 2019/2018
AKTIVA							
POTRAŽIVANJA ZA UPISANA NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0	0	0	0
DUGOTRAJNA IMOVINA	700.223.851	415.295.707	421.035.334	-284.938.144	-40,7%	5.739.627	1,38%
Nematerijalna imovina	6.785.437	7.575.844	4.173.237	790.407	11,65%	-3.402.607	-45%
Materijalna	337.167.501	293.500.000	313.343.368	-43.667.501	-12,95%	19.848.368	6,76%
Dugotrajna financijska imovina	308.301.783	86.145.883	66.888.987	-222.155.900	-72%	-19.256.896	-22%
Potraživanja	47.969.130	28.073.980	36.629.742	-19.895.150	-41,5%	8.555.762	30,5%
Odgodena porezna imovina	0	0	0	0	0	0	
KRA TKOTRAJ NA IMOVINA	572.126.184	460.254.464	395.086.035	-111.871.720	-20%	-65.168.429	-14%
Zalihe	572.126.184	85.017.501	6.345.879	-487.108.683	-85%	-78.681.622	-92,5%

Potraživanja	442,694,650	291,009,356	322,077,130	-151,685,294	-34%	31,067,774	10,7%
Kratkotrajna financijska imovina	185,675,115	33,151,080	17,109,884	-152,524,035	-81,2%	-16,041,196	-48,4%
Novac u banci i blagajni	89,349,072	51,284,747	13,449,549	-38,064,325	-42,6%	-37,834,198	-73,8%
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	2,583,322	2,824,138	2,400,906	240,816	9,32%	-423,232	-15%
UKUPNO AKTIVA	1,274,933,357	878,374,309	818,522,275	-396,559,048	-31,10%	-59,852,0234	-6,8%
IZVANBILANČ NI ZAPISI	609,258,038	475,674,346	356,786,379	-133,583,692	-21,9%	-118,887,967	-24%
PASIVA							
KAPITAL I REZERVE	294,573,083	25,913,115	29,619,554	-268,659,968	-91,2%	3,706,439	14,3%
Temeljni (upisani) kapital	247,193,050	247,193,050	247,193,050	0	0	0	0
Kapitalna rezerve	87,214,738	88,235,980	86,141,670	1,021,242	1,17%	-2,094,310	-2,37%
Rezerve iz dobiti	43,675,007	43,675,007	43,675,007	0	0	0	0
Revalorizacijske rezerve	69,402,489	40,706,979	40,706,979	-28,695,510	-41,3%	0	0
REZERVIRANJ A	21,805,338	23,548,349	31,468,170	1,743,011	8%	7,919,821	33,6%
DUGOROČNE OBVEZE	385,196,802	413,517,418	384,850,490	28,320,616	7,35%	-28,666,928	-7%
KRATKOROČN E OBVEZE	560,049,768	383,784,777	358,650,576	-176,264,991	-31,5%	-25,134,201	-6,5%
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	13,308,366	31,610,650	13,933,485	18,302,284	137,5%	-17,677,165	-55%
UKUPNO – PASIVA	1,274,933,357	878,374,309	818,522,275	-396,559,048	-31,10%	-59,852,034	-6,81%
IZVANBILANČ NI ZAPISI	609,258,038	475,674,346	356,786,379	-133,583,692	-22%	-118,887,976	-24%

Izvor: Izrada autora

Iz prikazane tablice 8. mogu se uočiti promjene kod dugotrajne imovine gdje se u 2018. u odnosu na 2017. imovina smanjila za 40%, ali se taj trend u 2019. promijenio gdje se dugotrajna imovina u odnosu na prethodnu godinu povećala za 1,38%. Nematerijalna imovina se u 2019. smanjila za 45% u odnosu na godinu ranije.

Ako se pogleda dugotrajna imovina, vidi se da su se potraživanja u odnosu na 2017. smanjila 41%, ali se u 2019. povećalo za 30%. Sukladno tome, može se reći kako je poslovanje u 2018. bilo lošije nego poslovanje u druge dvije promatrane godine. Također, ako se pogleda kratkotrajna imovine, može se uočiti kako novac u banci ili blagajni bilježi jedan negativan

trend padanja. U 2017. iznosio je 89,349,072kn, a u 2018. 51,284,747kn te u 2019. 13,449,549kn, odnosno pad od gotovo 74%.

Kratkotrajna imovina bilježi pad u 2018. također u odnosu na 2017. i to za 20% i taj se trend nastavlja i u 2019. gdje dolazi do dodatnog pada kratkotrajne imovine za 14%. Iz ukupno izračunate aktive također je vidljiv negativni trend poslovanja. Također, iz kratkotrajne imovine je vidljivo da zalihe najviše padaju u periodu od tri godine prilikom analize. Kapital i rezerve kod pasive smanjila su se u 2018. za 91% u odnosu na 2017. zatim se opet osjeti lagani porast za 14% u 2019. Rezerviranja su kroz tri godine porasla, prvo u 2018. za 8%, a zatim u 2019. za 31%. Dugoročne obveze su u 2018. godini narasle za 7,35%, ali su se u 2019. smanjile za 7%. Kratkoročne obveze su se smanjile za 31,5% i dodatno još u 2019 za 6,5%. Prema tome vidi se da je i ukupna pasiva pala za 31% u 2018. godini u odnosu na potonju i još dodatan pad od 6,81% u 2019. Izvanbilančni zapisi su također pali prvo u 2018. za 22%, a zatim u 2019. za 24%.

Tablica 9. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za poduzeće Dalekovod d.d. od 2017.-2019.

Račun dobiti i gubitka	2017.	2018.	2019.	Apsolutna promjena 2018/2017	Relativna promjena 2018/2017	Apsolutna promjena 2019/2018	Relativna promjena 2019/2018
Poslovni prihodi	1,184,306,138	924,600,960	984,070,102	-259,705,178	-21,92%	59,469,142	6,43%
Poslovni rashodi	1,131,548,529	972,132,785	960,449,179	-159,415,744	-14%	-11,683,606	-1,2%
Financijski prihodi	10,103,303	54,098,945	53,234,272	43,995,642	435,4%	-864,673	-1,6%
Financijski rashodi	25,507,918	234,316,230	63,587,895	208,808,312	9085%	-	-72,8%
Ukupni prihodi	1,194,409,442	978,699,905	1,037,304,374	-215,709,537	-18,05%	58,604,469	6%
Ukupni rashodi	1,157,056,447	1,206,449,015	1,024,037,074	49,392,568	4,26%	-	-15,11%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	37,352,995	-	13,267,300	-265,102,105	-709,72%	241,016,410	105%
Porez na dobit	15,042,553	5,273,810	7,466,551	-9,768,743	-65%	2,192,741	42%
Dobit ili gubitak razdoblja	22,310,442	-	5,800,749	-255,333,362	-1144%	238,823,669	-102,48%
Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti							
Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak prije poreza	5,906	-28,695,510	0	-28,701,416	-486%	-	-

Neto ostala sveobuhvatna dobit/gubitak	5,906	-28,695,510	0	-28,701,416	-486%	-	-
Sveobuhvatna dobit/gubitak razdoblja	22,316,348	-261,718,430	5,800,749	-284,034,778	-1272,76%	267,519,179	102,21%

Izvor: Izrada autora

Na temelju horizontalne analize računa dobiti i gubitka zaključilo se sljedeće:

- Poslovni prihodi u 2018. u odnosu na 2017. su opali za gotovo 22%, ali su se u 2019. povećali za 6,4%.
- Poslovni rashodi su se smanjili za 14% u 2018. i nastavilo taj trend u 2019. i smanjili se za 1,2%.
- Financijski prihodi su u 2018. narasli za 430%, ali su u 2019. pali za 1,6%, financijski rashodi također su značajno narasli.
- Ukupni prihodi u 2018. opali su za 18,05%, ali su se u 2019. povećali za 6% u odnosu na godinu prije, a ukupni rashod su u 2018. godini narasli za 4,26%, zatim se u 2019. smanjili za 15,11%
- Porez na dobit je u 2018. opala za 65%, a zatim se u 2019. povećao za 42% u odnosu na ranije obračunsko razdoblje.

4.1.1. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za poduzeće Dalekovod d.d.

Prilikom analize pomoću financijskih pokazatelja koristit će se podaci iz tablice 8. i 9. koje prikazuju bilancu i račun dobiti i gubitka

Tablica 10. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za Dalekovod d.d. za 2019.

NAZIV	Brojnik	Nazivnik	Dobivene vrijednosti
Pokazatelji likvidnosti			
Koeficijent trenutne likvidnosti	13,449,549	404,052,231	0,03
Koeficijent ubrzane likvidnosti	335,526,679	404,052,231	0,83
Koeficijent tekuće likvidnosti	397,486,941	404,052,231	0,98
Koeficijent financijske stabilnosti	421,035,334	414,470,044	1,01
Pokazatelji zaduženosti			
Koeficijent zaduženosti	757,434,551	818,522,275	0,97
Koeficijent vlastitog financiranja	29,619,554	818,522,275	0,03

Koeficijent financiranja	757,434,551	29,619,554	5,57
Stupanj pokriva I	29,619,554	421,035,334	0,07
Stupanj pokriva II	414,470,044	421,035,334	0,98
	Pokazatelji aktivnosti		
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	1,037,304,374	818,522,275	1,26
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	1,037,304,374	397,486,941	2,6
Koeficijent obrtaja potraživanja	922,921,950	322,077,130	2,8
Trajanje naplate potraživanja	365	2.8	130,36
	Pokazatelji ekonomičnosti		
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1,037,304,374	1,024,037,074	1,01
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	922,921,950	28,889,508	31,9
Ekonomičnost financiranja	53,234,272	63,587,895	0,83
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	-	-	

Izvor: Izrada autora

Iz tablice 10. gdje se provela analiza pomoću financijskih pokazatelja za poduzeće Dalekovod d.d. ustanovilo se sljedeće:

- Koeficijent tekuće likvidnosti koji inače mjeri sposobnost podmirenja kratkoročnih obveza iznosi 0,98. Ovaj koeficijent ne smije biti manji od 1,5 jer se može dogoditi da poduzeće ostane bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza..
- Koeficijent ubrzane likvidnosti je 0,83, a poželjno bi bilo da je 1. Minimalna prihvatljiva vrijednost je 0,9.
- Trenutna likvidnost poduzeća je 0,03, a zahtijevana vrijednost je da bude veći ili jedan 0,5. Vidljivo je da je koeficijent nepovoljan.
- Koeficijent financijske stabilnosti je 1,01 i drugačiji je u odnosu na zahtijevanu vrijednost, a to je da bude <1, što ga opet čini nepovoljnim.
- Koeficijent zaduženosti je 0,92 što ga opet čini nepovoljnim jer zahtijevana vrijednost tog koeficijenta je da bude manja od 0,5. Postoji rizik da se poduzeće zaduži.
- Pokazatelj vlastitog financiranja koji bi trebao biti veći od 0,5, za ovo poduzeće je 0,3, nalazi se ispod granice i to govori da se poduzeće ne financira iz vlastitih izvora u većoj mjeri.
- Poželjno je da je koeficijent financiranja što manji, a na primjeru ovog poduzeća iznosi 5,57

- Koeficijent stupanj pokriva I i II pretpostavlja se da bude veći ili jednak 1, a na slučaju ovog poduzeća vidi se da su oba koeficijenta nepovoljna.
- Koeficijent obrtaja ukupne imovine je 1,26 što znači da poduzeće u jednom razdoblju obrne vrijedno ukupne imovine 1,26 puta.
- Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine je 2,6 što znači da poduzeće u jednom razdoblju obrne vrijednost kratkotrajne imovine 2,6 puta.
- Koeficijent obrtaja potraživanja je 2,8, što znači da se potraživanja od kupca u jednom obračunskom razdoblju naplaćuju 2,8 puta.
- Za pokazatelje ekonomičnosti poželjno je da su sve vrijednosti veće od 1, a kao što se vidi iz izračuna ekonomičnost ukupnog poslovanja je 1,01, odnosno kuna ukupnih rashoda uzrokuje 1,01 kunu ukupnih prihoda. Ekonomičnost prodaje je 31,9 što znači da 1kn poslovnih rashoda uzrokuje 31,9kn poslovnih prihoda. Ekonomičnost financiranja je nepovoljan jer je manji od 1, i to 0,83. 1kn financijskih rashoda uzrokuje 0,83kn financijskih prihoda.

4.2. Analiza financijskih izvještaja za Tehnika d.d.

Kod komparativne analize financijskih izvještaja za Tehnika d.d. napraviti će se horizontalna analiza za 2017., 2018. i 2019. godinu. S time da će se prilikom izračuna jedna godina uzeti kao bazna. Prikazati će se apsolutne i relativne promjene, odnosno relativni iznosi, tj. postotci povećanja/smanjenja pojedinih pozicija u 2018. u odnosu na 2017., te 2019. u odnosu na 2018. Napraviti će se analiza bilance te račun dobiti i gubitka.

Tablica 11. Analiza bilance za poduzeće Tehnika d.d. od 2017.-2019.

BILANCA	2017.	2018.	2019.	Apsolutna promjena 2018/2017	Relativna promjena 2018/2017	Apsolutna promjena 2019/2018	Relativna promjena 2019/2018
AKTIVA							
POTRAŽIVANJA ZA UPIŠANI I NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0	0	0	0
DUGOTRAJNA IMOVINA	511,513,023	389,981,284	321,775,834	-121,531,739	-23,75%	-68,205,450	-17,5%
Nematerijalna imovina	13,690	6,411	852	-7,279	-53,17%	-5,559	-86,71%
Materijalna imovina	276,651,577	239,659,875	209,225,781	-36,991,702	-13,37%	-30,434,094	-12,7%

Dugotrajna financijska imovina	234,847,756	150,314,998	108,276,521	-84,532,758	-36%	-42,038,477	-28%
Potraživanja	0	0	0	0	0	0	0
KRATKOTRAJNA IMOVINA	227,811,281	96,605,797	69,305,016	-131,205,484	-57,6%	-27,300,781	-28,26%
Zalihe	124,876,501	32,234,033	26,899,621	-92,642,468	-74,19%	-5,334,412	-16,55%
Potraživanja	70,122,231	39,663,091	29,857,267	-30,459,140	-43,44%	-9,805,824	-24,72%
Kratkotrajna financijska imovina	27,759,394	23,797,478	3,915,311	-3,961,916	-14,27%	-19,882,167	-83,55%
Novac u banci i blagajni	5,053,155	911,195	8,632,817	-4,141,960	-82%	7,721,622	847,42%
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	26,186,432	39,674,928	10,377,316	13,488,496	51,51%	-29,297,612	-73,84%
UKUPNO AKTIVA	765,510,736	526,262,009	401,458,166	-239,248,727	-31,25%	-124,803,843	-23,71%
IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	0	0	0	0	0
PASIVA							
KAPITAL I REZERVE	232,020,032	-15,802,491	-141,848,164	-247,822,523	-106,81%	-126,045,673	-797,63
Temeljni (upisano) kapital	170,514,000	170,514,000	170,514,000	0	0	0	0
Kapitalne rezerve	0	0	0	0	0	0	0
Rezerve iz dobiti	69,439,939	69,439,939	69,439,939	0	0	0	0
Rezerve fer vrijednosti	0	0	0	0	0	0	0
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	100,469,690	-130,290,887	-369,577,693	-230,760,577	-229,68%	-239,286,806	-183,66%
Dobit ili gubitak poslovne godine	-246,185,523	-247,301,175	-122,179,991	-1,115,652	-0,45%	121,121,184	48%
Manjinski interes	0	0	0	0	0	0	0
REZERVIRANJA	39,371,621	51,984,347	56,558,197	12,612,26	32,04%	4,573,850	8,8%
DUGOROČNE OBVEZE	127,106,827	123,780,061	121,343,468	-3,326,766	-2,62%	-2,436,593	-1,97%
KRATKOROČNE OBVEZE	363,638,228	356,827,563	342,678,217	-6,810,665	-1,87%	-14,149,346	-3,97%
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	6,374,028	9,472,529	22,726,449	3,098,501	48,61%	13,253,920	139,9%
UKUPNO – PASIVA	768,510,736	526,262,009	401,458,167	-242,248,727	-31,52%	-124,803,842	-23,71%
IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	0	0	0	0	0

Izvor: Izrada autora

Iz prikazane tablice 11. vidi se kako je dugotrajna imovina poduzeća u 2018. pala za 23,75%, zatim u 2019. u odnosu na 2018. pala još za 17,5% te se vidi kako je tu najveći utjecaj imala nematerijalna imovina i to u 2018. za 56%.

Kratkotrajna imovina također bilježi jedan negativan trend. U 2018. pada za 57,6% u odnosu na isto razdoblje u 2017. godini, a zatim u 2019. godini još za 28,26 u odnosu na potonju. Novac u banci i blagajni su imali najveći utjecaj na taj negativan trend. Ukupna aktiva je u 2018. pala za 239,248,727kn odnosno za 31,25%, a u 2019. za 23,71%.

Kapital i rezerve u 2018. također pokazuju negativno poslovanje poduzeća i pad u odnosu na godinu prije za 106,81%, a u 2019. se nastavio isti trend. Rezerviranja su se povećala i to u 2018. za 32,04%, zatim u 2019. za 8,8%. Dugoročne obveze su se smanje u 2018. za 2,62%, a u 2019. za 1,97%. Kod kratkoročnih obveza dogodilo se isto i to u 2018. za 1,87%, zatim za gotovo 4%. Ukupna pasiva je u 2018. pala za 31,52%, zatim u 2019. za 23,71% u odnosu na godinu prije.

Tablica 12. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za poduzeće Tehnika d.d. od 2017.-2019.

Račun dobiti i gubitka	2017.	2018.	2019.	Apsolutna promjena 2018/2017	Relativna promjena 2018/2017	Apsolutna promjena 2019/2018	Relativna promjena 2019/2018
Poslovni prihodi	489,906,865	318,517,003	158,882,261	-171,389,862	-35%	-	-100,47%
Poslovni rashodi	724,777,211	513,327,773	221,162,724	-211,449,438	-29,17%	-	-56,92%
Financijski prihodi	13,386,886	6,360,281	2,535,928	-7,026,605	-52,49%	-3,824,353	-60,13%
Financijski rashodi	24,702,063	58,850,686	66,708,136	34,148,623	138,24%	7,857,450	13,35%
Ukupni prihodi	503,293,751	324,877,284	161,418,189	-178,416,467	-35,45%	-	-50,31%
Ukupni rashodi	749,479,274	572,178,459	287,870,860	-177,300,815	-23,66%	-	-49,67%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	-	-	-	-1,115,652	-0,45%	120,848,504	48,87%
Porez na dobit	0	0	-4,272,680	0	0	-4,272,680	0
Dobit ili gubitak razdoblja	-	-	-	-1,115,652	-45,31%	125,121,184	50,6%
Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti							
Dobit ili gubitak razdoblja	-	-	-	-101,554,112	77,83%	109,844,556	47,34%
Ostala sveobuhvatna	-142,363	-12,946,294	-13,837,741	-12,803,931	8993%	-891,447%	-6,89%

dobit/gubitak prije poreza							
Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit razdoblja	-35,591	-2,330,333	-2,490,793	-2,294,742	-6447%	-160,460	-6,89%

Izvor: Izrada autora

Na temelju horizontalne analize (tablica 12.) računa dobiti i gubitka zaključilo se sljedeće:

- Poslovni prihodi su u 2018. u odnosu na godinu prije pali za 35%, a zatim u 2019. za gotovo 101%, rashodi su se smanjili za 29,17% u 2018. zatim u 2019. za 57%.
- Financijski prihodi su se u 2018. smanjili za 52,49%, a zatim u 2019. za 60,13%. Iz ovoga se vidi kako firma ima negativan trend poslovanja. Financijski rashodi su u 2018. povećani za 138% zatim u 2019. za još 13,35% u odnosu na godinu prije.
- Na temelju izračuna vidi se da su ukupni prihodi poduzeća u 2018. pali za 35,45%, zatim u 2019. dodatan pad u odnosu na godinu prije za 50,31%. Dobit ili gubitak prije oporezivanja se u 2018. smanjio za 0,45%, zatim se u 2019. u odnosu na 2018. dobit povećala za 48,87%.

4.2.1. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za poduzeće Tehnika d.d.

Prilikom analize pomoću financijskih pokazatelja koristit će se podaci iz tablice 11. i 12. koje prikazuju bilancu i račun dobiti i gubitka

Tablica 13. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za Tehnika d.d. za 2019.

NAZIV	Brojnik	Nazivnik	Dobivene vrijednosti
	Pokazatelji likvidnosti		
Koeficijent trenutne likvidnosti	8,632,817	421,962,863	0,02
Koeficijent ubrzane likvidnosti	38,490,084	421,962,863	0,09
Koeficijent tekuće likvidnosti	79,682,332	421,962,863	0,18
Koeficijent financijske stabilnosti	321,775,834	263,191,632	1,22
	Pokazatelji zaduženosti		
Koeficijent zaduženosti	543,306,331	401,458,166	1,35
Koeficijent vlastitog financiranja	-141,848,164	401,458,166	-0,35
Koeficijent financiranja	543,306,331	-141,848,164	-3,83
Stupanj pokriva I	-141,848,164	321,775,834	-0,44
Stupanj pokriva II	-20,504,696	321,775,834	-0,06

	Pokazatelji aktivnosti		
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	161,418,189	401,458,166	0,42
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	161,418,189	79,682,332	2,02
Koeficijent obrtaja potraživanja	119,654,788	29,857,267	4
Trajanje naplate potraživanja	365	4	91,25
	Pokazatelji ekonomičnosti		
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	161,418,189	287,870,860	0,56
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	119,654,788	98,105,484	1,21
Ekonomičnost financiranja	2,535,928	66,708,136	0,03
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	-	-	-

Izvor: Izrada autora

Iz tablice 13. gdje se provela analiza pomoću financijskih pokazatelja za poduzeće Tehnika d.d. ustanovilo se sljedeće:

- Koeficijent tekuće likvidnosti koji inače mjeri sposobnost podmirenja kratkoročnih obveza iznosi 0,18. Nepovoljan je jer ne smije biti manji od 1,5 jer se može dogoditi da poduzeće ostane bez sredstava za podmirenje kratkoročnih obveza..
- Koeficijent ubrzane likvidnosti je 0,09, a poželjno bi bilo da je 1. Minimalna prihvatljiva vrijednost je 0,9 i vidi se da poduzeće nije likvidno jer na raspolaganju ima 0,09kn kratkotrajne imovine za podmirenje kratkoročnih obveza.
- Trenutna likvidnost poduzeća je 0,02, a zahtijevana vrijednost je da bude veći ili jedan 0,5. Vidljivo je da je koeficijent nepovoljan. Za plaćanje svake kune tekućih obveza poduzeće na raspolaganju ima 0,02 kune.
- Koeficijent financijske stabilnosti je 1,22 i drugačiji je u odnosu na zahtijevanu vrijednost, a to je da bude <1 , što ga opet čini nepovoljnim. Vidi se da poduzeće nije financirano stabilno.
- Koeficijent zaduženosti je 1,35 što ga opet čini nepovoljnim jer zahtijevana vrijednost tog koeficijenta je da bude manja od 0,5. Postoji rizik da se poduzeće zaduži.
- Koeficijent vlastitog financiranja koji bi trebao biti veći od 0,5, za ovo poduzeće je -0,35, nalazi se ispod granice i to govori da se poduzeće ne financira iz vlastitih izvora u većoj mjeri-
- Poželjno je da je koeficijent financiranja što manji, a na primjeru ovog poduzeća iznosi -3,83.

- Koeficijent stupanj pokrivača I i II pretpostavlja se da bude veći ili jednak 1, a na slučaju ovog poduzeća vidi se da su oba koeficijenta nepovoljna i iznose redom -0,44 i -0,06.
- Koeficijent obrtaja ukupne imovine je 0,42, odnosno, poduzeće u jednom obračunskom razdoblju obrne vrijedno ukupne imovine 0,42 puta.
- Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine je 2,02, odnosno, poduzeće u jednom obračunskom razdoblju obrne vrijednost kratkotrajne imovine 2,02 puta.
- Koeficijent obrtaja potraživanja je 4, odnosno, potraživanja od kupca u jednom obračunskom razdoblju naplaćuju se 2,8 puta.
- Za pokazatelje ekonomičnosti poželjno je da su sve vrijednosti veće od 1, a kao što se vidi iz izračuna ekonomičnost ukupnog poslovanja je 0,56, odnosno 1 kuna ukupnih rashoda uzrokuje 0,56 kuna ukupnih prihoda. Ekonomičnost prodaje je 1,21 i povoljan je, a znači da 1 kuna poslovnih rashoda uzrokuje 1,21 kunu poslovnih prihoda. Ekonomičnost financiranja je nepovoljan jer je manji od 1, i to 0,03, odnosno na 1 kunu financijskih rashoda uzrokuje 0,03kn financijskih prihoda.

4.3. Analiza financijskih izvještaja za Vodoprivreda Zagreb d.d.

Kod komparativne analize financijskih izvještaja za Vodoprivredu Zagreb d.d. napraviti će se horizontalna analiza za 2017., 2018. i 2019. godinu. S time da će se prilikom izračuna jedna godina uzeti kao bazna. Prikazat će se apsolutne i relativne promjene, odnosno relativni iznosi, tj. postotci povećanja/smanjenja pojedinih pozicija u 2018. u odnosu na 2017., te 2019. u odnosu na 2018. Napraviti će se analiza bilance te račun dobiti i gubitka.

Tablica 14. Analiza bilance za poduzeće Vodoprivreda Zagreb d.d. od 2017.-2019.

BILANCA	2017	2018.	2019.	Apsolutna promjena 2018/2017	Relativna promjena 2018/2017	Apsolutna promjena 2019/2018	Relativna promjena 2019/2018
AKTIVA							
POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0	0	0	0	0	0	0
DUGOTRAJNA IMOVINA	125,399,863	61,495,541	61,661,379	-63,904,322	-51%	165,838	0,27%
Nematerijalna imovina	417	1,151	20,313	734	176,01%	19,162	1664,81%
Materijalna imovina	119,985,979	56,120,434	56,278,180	-63,865,545	-53,22%	157,746	0,28%
Dugotrajna financijska imovina	5,276,828	5,276,828	5,276,858	0	0	0	0
Potražnja	136,639	97,128	86,028	-39,511	-28,9%	-11,100	-11,4%

KRATKOTRAJNA IMOVINA	19,513,381	26,274,748	29,221,390	6,761,367	34,65%	2,946,642	11,2%
Zalihe	1,454,783	1,387,148	1,657,555	-67,635	-4,65%	270,407	19,50%
Potraživanja	11,551,646	12,892,370	10,696,356	1,340,724	11,60%	-2,196,014	-17%
Kratkotrajna financijska imovina	9,000	9,000	9,000	0	0	0	0
Novac u banci i blagajni	6,497,952	11,986,230	16,858,479	5,488,278	84,46%	4,872,249	40,65%
PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0	581,338	1,986,634	581,338	0	1,405,296	241,73%
UKUPNO AKTIVA	144,913,244	88,351,627	92,869,403	-56,561,617	-39%	4,517,776	5,11%
IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	0	0	0	0	0
PASIVA							
KAPITAL I REZERVE	127,941,050	76,599,082	78,669,457	-51,341,968	-40,12%	2,070,375	2,70%
Temeljni (upisani) kapital	39,544,900	39,544,900	39,544,900	0	0	0	0
Kapitalne rezerve	0	0	0	0	0	0	0
Rezerve iz dobiti	935,398	1,916,252	2,088,304	980,854	104,86%	172,052	8,98%
Zadržana dobit ili preneseni gubitak	13,060,683	31,696,890	34,965,878	18,636,207	142,67%	3,268,988	10,31%
Dobit ili gubitak poslovne godine	19,617,060	3,441,040	2,070,375	-16,176,020	-82,46%	-1,370,665	-39,83%
Manjinski interes	0	0	0	0	0	0	0
REZERVIRANJA	4,376,802	1,854,398	1,527,108	-2,522,404	-57,63%	-327,290	17,65%
DUGOROČNE OBVEZE	1,400,000	0	0	0	0	0	0
KRATKOROČNE OBVEZE	11,178,979	7,167,496	11,762,977	-4,011,483	-35,89%	4,595,481	64,11%
ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	16,413	2,730,651	909,861	2,714,238	165,37%	-1,820,790	-66,68%
UKUPNO – PASIVA	144,913,244	88,351,627	92,869,403	-56,561,617	-39,03%	4,517,776	5,11%
IZVANBILANČNI ZAPISI	0	0	0	0	0	0	0

Izvor: Izrada autora

Na temelju analize bilance horizontalnom metodom u tablici 14. mogu se uočiti sljedeći trendovi. Dugotrajna imovina u 2018. pala je za 51%, zatim se u 2019. povećala za 0,27%. Kratkotrajna imovina bilježi jedan pozitivan trend rasta gdje je u 2018. imovina porasla za 34,65%, zatim u 2019. porasla za još 11,2%. Na porast kratkotrajne imovine je najviše utjecao novac u banci i blagajni s velikih 84,46%. Ukupna aktiva u 2018. pala je za 39%, zatim je u 2019. u odnosu na godinu prije narasla za 5,11%.

Ako se pogleda pasiva, vidi se da su kapital i rezerve u 2018. ostvarili pad od 40,12%, a zatim se u 2019. povećalo za 2,70%. Rezerviranja su u 2018. ostvarila pad od 57,63% u odnosu na godinu 2017. a zatim se u 2019. povećalo za 17,65%. Dugoročnih obveza u poduzeću nije bilo, a kratkoročne obveze smanjile su se u 2018. za 35,89% pa se u 2019. u odnosu na godinu prije povećale za 64,11%. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja je u 2018. naraslo za 165,37%, a u 2019. palo za 66,68%. Ako se, posljedično tome, pogleda ukupna pasiva vidi se pad u 2018. za 39,03% i u 2019. blago povećanje za 5,11%.

Tablica 15. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za poduzeće Vodoprivreda Zagreb d.d. od 2017.-2019.

Račun dobiti i gubitka	2017.	2018.	2019.	Apsolutna promjena 2018/2017	Relativna promjena 2018/2017	Apsolutna promjena 2019/2018	Relativna promjena 2019/2018
Poslovni prihodi	86,783,890	74,821,997	67,028,469	-11,961,893	-13,78%	-7,793,528	-10,41%
Poslovni rashodi	76,794,162	80,773,112	76,884,063	3,978,950	5,18%	-3,889,049	-4,81%
Financijski prihodi	10,070,815	9,507,505	11,935,265	-563,310	-5,59%	2,427,60	25,53%
Financijski rashodi	443,483	115,350	9,296	-328,133	-74%	-106,054	-91,94%
Ukupni prihodi	96,854,705	84,329,502	78,963,734	-12,525,203	-12,9%	-5,365,768	-6,362%
Ukupni rashodi	77,237,645	80,888,462	76,893,359	3,650,817	4,73%	-3,995,103	-4,93%
Dobit ili gubitak prije oporezivanja	19,617,060	3,441,040	2,070,375	-16,176,020	-82,45%	-1,370,665	-39,83%
Porez na dobit	0	0	0	0	0	0	0
Dobit ili gubitak razdoblja	19,617,060	3,441,040	2,070,375	-16,176,020	-82,45%	-1,370,665	-39,83%
Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti							
Dobit ili gubitak razdoblja	19,617,060	3,441,040	2,070,375	-16,176,020	-82,45%	-1,370,665	-39,83%
Ostala sveobuhvatna dobit/gubitak prije poreza	0	-54,783,009	0	54,783,009	0	54,783,009	0
Porez na ostalu sveobuhvatnu dobit razdoblja	0	0	0	0	0	0	0
Neto ostala sveobuhvatna dobit ili gubitak	0	-54,783,009	0	54,783,009	0	54,783,009	0
Sveobuhvatna dobit ili gubitak razdoblja	19,617,060	-51,341,969	2,070,375	70,958,756	-361,71%	53,412,344	104,03%

Izvor: Izrada autora

Na temelju horizontalne analize računa dobiti i gubitka zaključilo se sljedeće:

- Poslovni prihodi za Vodoprivredu Zagreb d.d. u 2018. su opali za 13,78% u odnosu na ranije obračunsko razdoblje. U 2019. prihodi također padaju za 10,41%. Poslovni rashodi su u 2018. godini narasli za 5,18%, zatim u 2019. pali za 4,81%.
- Financijski prihodi poduzeća u 2018. godini su pali za 5,59%, zatim u 2019. narasli za 25,53% u odnosu na ranije obračunsko razdoblje. Financijski rashodi su u 2018. dosta smanjeni i to točnije na 74% i dodatno u 2019. financijski rashodi padaju za 91,94%. Poreza na dobit nije bilo.
- Ukupni prihodi poduzeća su pali za 12,9% u 2018. u odnosu na 2017., a u 2019. su pali još dodatno za 6,36%. Ukupni rashodi su u 2018. godini porasli za 4,73%, zatim u 2019. pali za 4,93%.
- Ako se pogleda izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, vidi se da je dobitak ili gubitak razdoblja pao za 82,45% u 2018., a isti trend se nastavio i u 2019. gdje dolazi do pada od 39,83%.
- Poreza na ostalu sveobuhvatnu dobit nije bilo.
- Pogleda li se cijelo razdoblje ostale sveobuhvatne dobiti dolazi do pada u 2018. za 361,71%, a zatim dolazi do povećanja od 104,03% u 2019.

4.3.1. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za poduzeće Vodoprivreda Zagreb d.d.

Prilikom analize pomoću financijskih pokazatelja koristit će se podaci iz tablice 14. i 15. koje prikazuju bilancu i račun dobiti i gubitka.

Tablica 16. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za Vodoprivreda Zagreb d.d. za 2019.

NAZIV	Brojnik	Nazivnik	Dobivene vrijednosti
	Pokazatelji likvidnosti		
Koeficijent trenutne likvidnosti	16,858,479	14,199,946	1,18
Koeficijent ubrzane likvidnosti	27,554,835	14,199,946	1,94
Koeficijent tekuće likvidnosti	31,208,024	14,199,946	2,19
Koeficijent financijske stabilnosti	61,661,379	78,669,457	0,78
	Pokazatelji zaduženosti		
Koeficijent zaduženosti	14,199,946	92,869,403	0,15

Koeficijent vlastitog financiranja	78,669,457	92,869,403	0,85
Koeficijent financiranja	14,199,946	78,669,457	0,18
Stupanj pokriva I	78,669,457	61,661,379	1,27
Stupanj pokriva II	78,669,457	61,661,379	1,27
	Pokazatelji aktivnosti		
Koeficijent obrtaja ukupne imovine	78,963,734	92,869,403	0,85
Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine	78,963,734	29,221,390	2,7
Koeficijent obrtaja potraživanja	64,894,234	10,696,356	6,06
Trajanje naplate potraživanja	365	6,06	60,2
	Pokazatelji ekonomičnosti		
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	78,963,734	76,893,359	1,02
Ekonomičnost poslovanja (prodaje)	64,894,234	39,489,288	1,64
Ekonomičnost financiranja	11,935,265	9,296	1283,91
Ekonomičnost izvanrednih aktivnosti	-	-	-

Izvor: Izrada autora

Iz tablice 16. gdje se provela analiza pomoću financijskih pokazatelja za poduzeće Vodoprivreda Zagreb d.d. ustanovilo se sljedeće:

- Koeficijent tekuće likvidnosti koji inače mjeri sposobnost podmirenja kratkoročnih obveza iznosi 2,19. Koeficijent je povoljan jer mora biti veći od 1,5, odnosno poduzeće će moći podmiriti svoje kratkoročne obveze.
- Koeficijent ubrzane likvidnosti je 1,94, a poželjno bi bilo da je 1 ili veći. Minimalna prihvatljiva vrijednost je 0,9 i vidi se da poduzeće je poduzeće likvidno. Poduzeće ima 1,94kn kratkotrajne imovine za podmirenje kratkoročnih obveza.
- Trenutna likvidnost poduzeća je 1,18, a zahtijevana vrijednost je da bude veći ili jedan 0,5. Ovaj koeficijent je povoljan, odnosno za plaćanje svake kune tekućih obveza poduzeće na raspolaganju ima 1,18 kuna.
- Koeficijent financijske stabilnosti je 0,78 i povoljan je jer je manji od 1, može se zaključiti kako je poduzeće financirano stabilno. Jedna jedinica dugotrajne imovine financira se sa 0,78 jedinica trajnih i dugoročnih izvora sredstava.
- Koeficijent zaduženosti je 0,15 i koeficijent je povoljan jer je manji od 0,5 i mala je vrijednost da će se poduzeće zadužiti odnosno rizik je jako mal.
- Pokazatelj vlastitog financiranja koji bi trebao biti veći od 0,5, za ovo poduzeće je 0,84, Nalazi se iznad granice i može se zaključiti da je i ovaj koeficijent povoljan i ako se

općenito usporedi financijska slika ovog poduzeća za prethodna dva, vidi se da ovo poduzeće posluje bolje. Vidi se da je 84% imovine financirano iz vlastitog kapitala poduzeća.

- Poželjno je da je koeficijent financiranja što manji, a na primjeru ovog poduzeća iznosi 0,18 i u odnosu na prethodna dva poduzeća puno bolji.
- Koeficijent stupanj pokriva I i II pretpostavlja se da bude veći ili jednak 1, a na slučaju ovog poduzeća vidi se da su oba koeficijenta povoljna i iznose 1,27.
- Koeficijent obrtaja ukupne imovine je 0,85, odnosno, poduzeće u jednom obračunskom razdoblju obrne vrijedno ukupne imovine 0,485 puta.
- Koeficijent obrtaja kratkotrajne imovine je 2,7, odnosno, poduzeće u jednom obračunskom razdoblju obrne vrijednost kratkotrajne imovine 2,7 puta.
- Koeficijent obrtaja potraživanja je 6,06, odnosno, potraživanja od kupca u jednom obračunskom razdoblju naplaćuju se 6,06 puta.
- Za pokazatelje ekonomičnosti poželjno je da su sve vrijednosti veće od 1, a kao što se vidi iz izračuna ekonomičnost ukupnog poslovanja je 1,02 odnosno 1 kuna ukupnih rashoda uzrokuje 1,02 kuna ukupnih prihoda. Ekonomičnost prodaje je 1,64 i povoljan je, a znači da 1 kuna poslovnih rashoda uzrokuje 1,64 kunu poslovnih prihoda. Ekonomičnost financiranja je povoljan veći je od 1.

5. ZAKLJUČAK

U ovom završnom radu analizirali su se financijski izvještaji listanih poduzeća iz djelatnosti građevinarstva te su se opisali osnovni postupci i sredstva za analizu financijskih izvještaja i struktura istih. U radu su se poduzeća analizirala komparativnom metodom u sklopu koje se koristi horizontalna analiza, odnosno analiza prema kojoj se određeno poduzeće promatra kroz više obračunskih razdoblja (minimalno dvije godine). Financijski izvještaji predstavljaju poslovne dokumente na temelju kojih poduzeće daje informacije o rezultatima poslovanja. Ciljevi financijskog izvještavanja su da prikažu uspješnost poslovanja poduzeća, odnosno financijski položaj poduzeća na temelju dobivenih informacija. Svaki financijski izvještaj obuhvaća bilancu, račun dobiti i gubitka, izvještaj o promjenama kapitala, izvještaj o novčanim tokovima i bilješke uz financijske izvještaje. Bilanca je najvažniji financijski izvještaj koji daje osnovne informacije o financijskom položaju nekog poduzeća. sustavni pregled imovine, kapitala i obveza poduzetnika na određeni datum. Početna bilanca započinje s 1.1. i tada započinje i poslovna godina, a ista završava 31.12. i tada se sastavlja završna bilanca. Drugi najvažniji element je račun dobiti i gubitka jer on prikazuje uspješnost poslovanja u jednom obračunskom razdoblju. Također, račun dobiti i gubitka daje prikaz prihoda i rashoda u određenom obračunskom razdoblju. Analiza financijskih izvješća najvažniji je dio cjelokupne analize poslovanja društva jer omogućava da se detaljno proučit poslovanje neke kompanije u zadnjih nekoliko godina. Komparativni financijski izvještaji koriste se prilikom horizontalne analize koja se provodi kroz više obračunskih razdoblja kako bi se uočile tendencije kretanja određenih elemenata. Na temelju analize tri poduzeća iz građevinskog sektora uočilo se kako je poduzeće Dalekovod d.d. bolje poslovalo u 2019. nego u 2018.. Prihodi Dalekovoda d.d. veći su 2019. nego u godini prije, a rashodi su bili manji u 2019. nego u 2018. Tehnika d.d. je u 2019. ostvarila gotovo 50% manjih ukupnih prihoda u odnosu na 2018. te posljedično tome i rashodi su bili manji za 50%. Ako se pogleda poslovanje Vodoprivrede Zagreb d.d. vidi se da kroz tri godine nije bilo velikih tendencija kretanja prihoda i rashoda. Događale su se vrlo male oscilacije ukupnog rashoda za $\pm 5\%$, a ukupni prihodi su 2018. ostvarila mali pad od 12%, a negativan trend se nastavio i u 2019. ali se može pretpostaviti da poduzeće posluje stabilno. Iz provedene analize pomoću financijskih pokazatelja utvrdilo se da je daleko najbolje poslovanje u 2019. ostvarilo poduzeće Vodoprivreda Zagreb d.d. poduzeće je vrlo likvidno i gotovo je u potpunosti financirano iz vlastitih sredstva. Druga dva poduzeća su na granicama zaduženosti i rizik za podmirenje troškova je jako velik.

LITERATURA

- [1] Abramović K., Tominac Broz S., Cutvarić M., Čevizović I. (2008.): *Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještaja*, RriF plus d.o.o, Zagreb
- [2] Alpha Capitals: Račun dobiti i gubitka, [Internet], raspoloživo na: <https://alphacapitalis.com/glossary/racun-dobiti-i-gubitka/>, [21.8.2020]
- [3] Alpha Capitals: Izvještaj o promjenama kapitala, [Internet], raspoloživo na: <https://alphacapitalis.com/glossary/racun-dobiti-i-gubitka/>, [22.8.2020]
- [4] Alpha Capitals: Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, [Internet], raspoloživo na: <https://alphacapitalis.com/glossary/izvjestaj-o-ostaloj-sveobuhvatnoj-dobiti/>, [21.8.2020]
- [5] Belak V. (2004): *Analiza poslovne uspješnosti*, RriF-plus d.o.o, Zagreb
- [6] Dalekovod d.d., [Internet], raspoloživo na: <http://www.dalekovod.com/o-dalekovodu.aspx>, [22.8.2020]
- [7] Financijski klub: *Uvod u analizu financijskih izvještaja* (2012), [Internet], raspoloživo na: <http://finance.hr/>, [23.8.2020]
- [8] Gulim, D., Miličić, I. (2014): *Podsjetnik za sastavljanje financijskih izvještaja za 2014.*, Računovodstvo i financije, Zagreb, God (60),12, str. 12-20
- [9] Kravaica V. A. (2014): *Osnove računovodstva*, VELERI, Rijeka
- [10] Kovačević, S. (2018): *Ekonomski pokazatelji poslovanja na primjeru logističkog poduzeća*, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb
- [11] Mesarić, P. (2009): *Temeljni pokazatelji analize financijskih izvještaja*, istraživački rad, Financijski klub, Zagreb
- [12] Osmanagić Bedenik, N.(1993): *Potencijali poduzeća : Analiza i dijagnoza potencijala u poslovanju poduzeća*, ALINE d.o.o, Zagreb
- [13] Perkušić, D. (2016): *Osnove računovodstva*, Sveučilište u Splitu, Split
- [14] Račun dobiti i gubitka, [Internet], raspoloživo na: <http://www.efos.unios.hr/>, [20.8.2020]
- [15] Šlibar, D. (2010): *Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja*, Računovodstvo i porezi u praksi, Vol. 5., str. 1-4
- [16] Šarlija, N. (2009): *Financijska analiza*, Predavanja za kolegij 'Financijski management za poduzetnike I', Ekonomski fakultet u Osijeku, Osijek
- [17] Tehnika d.d., [Internet], raspoloživo na: <http://www.tehnika.hr/index.php/o-nama/profil-tvrtke/>, [22.8.2020]
- [18] Varga, M.(2010): *Modeliranje poslovnih potprocesa i analiza podataka u računovodstvu*, Tehnički glasnik, Vol. 4 No. str. 69-74

- [19] Varović, M.; Volarević, H. (2013): *Osnove računovodstva*, META d.o.o, Zagreb
- [20] Vodoprivreda Zagreb d.d., [Internet], raspoloživo na:
<http://www.vzg.hr/>, [23.8.2020]
- [21] Vukoja, B. (2010): Primjena analize financijskih izvješća pomoću ključnih financijskih pokazatelja kao temelj donošenja poslovnih odluka, [Internet], raspoloživo na:
<http://www.revident.ba/public/files/primjena-analize-financijskih-izvjestaja-pomocu-kljucnih-financijskih-pokazatelja.pdf>, [8.9.2020]
- [22] Zagrebačka burza, sektor: Građevinarstvo, [Internet], raspoloživo na:
<https://zse.hr/default.aspx?id=34349&sektor=F>, [20.8.2020]
- [23] Žager K, Mamić Sačer I, Sever S, Žager L.(2008):*Analiza financijskih izvještaja*, MASMEDIA d.o.o. Zagreb

POPIS SLIKA I TABLICA

Popis slika:

Slika 1. Sastavnice temeljnih financijskih izvještaja.....	4
Slika 2. Pasiva bilance.....	7
Slika 3. Instrumenti i postupci analize financijskih izvještaja	13
Slika 4. Temeljni kriteriji dobrog poslovanja.....	15

Popis tablica:

Tablica 1. Standardna struktura bilance	5
Tablica 2. Pokazatelji likvidnosti	16
Tablica 3. Pokazatelji zaduženosti	17
Tablica 4. Pokazatelji aktivnosti	18
Tablica 5. Pokazatelji ekonomičnosti.....	19
Tablica 6. Pokazatelji profitabilnosti.....	19
Tablica 7. Pokazatelji investiranja	20
Tablica 8. Analiza bilance za poduzeće Dalekovod d.d. od 2017.-2019.	21
Tablica 9. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za poduzeće Dalekovod d.d. od 2017.-2019.....	23
Tablica 10. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za Dalekovod d.d. za 2019.....	24
Tablica 11. Analiza bilance za poduzeće Tehnika d.d. od 2017.-2019.....	26
Tablica 12. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za poduzeće Tehnika d.d. od 2017.-2019.....	28
Tablica 13. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za Tehnika d.d. za 2019.	29
Tablica 14. Analiza bilance za poduzeće Vodoprivreda Zagreb d.d. od 2017.-2019.	31
Tablica 15. Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka za poduzeće Vodoprivreda Zagreb d.d. od 2017.-2019.....	33
Tablica 16. Analiza pomoću financijskih pokazatelja za Vodoprivreda Zagreb d.d. za 2019. 34	

SAŽETAK

U završnom radu obradila se analiza financijskih izvještaja poduzeća iz djelatnosti građevinarstva. Problematika koja se istraživala u radu je računovodstveni aspekt praćenja podataka objavljenih u financijskim izvještajima poduzeća iz djelatnosti građevinarstva čije dionice kotiraju na Zagrebačkoj burzi. Cilj u radu bio je analizirati podatke iz temeljnih financijskih izvještaja pa na osnovu analize ocijeniti poslovanje listanih poduzeća iz djelatnosti građevinarstva u Hrvatskoj. Napravila se analiza tri listana poduzeća sa Zagrebačke burze i ocijenila kvaliteta njihova poslovanja na temelju dvije analize: horizontalne i financijskih pokazatelja poslovanja poduzeća. Na temelju analize izvještaja ustanovilo se da je stabilno, likvidno i uspješno poslovanje ostvarilo poduzeće Vodoprivreda Zagreb d.d, a Tehnika d.d. i Dalekovod d.d. imali su određenih poteškoća u poslovanju što se pokazalo analizom financijskih izvještaja.

Ključne riječi: *analiza financijskih izvještaja, horizontalna analiza, financijski pokazatelj*

SUMMARY

The final paper deals with the analysis of financial statements of companies in the construction industry. The issue investigated in this paper is the accounting aspect of monitoring the data published in the financial statements of construction companies whose shares are listed on the Zagreb Stock Exchange. The aim of this paper was to analyze the data from the basic financial statements and, based on the analysis, to evaluate the operations of listed companies in the construction industry in Croatia. An analysis of three listed companies from the Zagreb Stock Exchange was made and the quality of their operations was assessed on the basis of two analyzes: horizontal and financial indicators of the company's operations. Based on the analysis of the report, it was established that stable, liquid and successful operations were achieved by the company Vodoprivreda Zagreb d.d., but Tehnika d.d. and Dalekovod d.d. had certain difficulties in doing business which was shown by the analysis of the financial statements.

Key words: *analysis of financial statement, horizontal analysis, financial indicators*